

**ПАТРІК
ЗЮСКІНД**

ГОЛУБ

**ХАРКІВ
«ФОЛІО»
2012**



Коли сталася подія з голубом, яка зненацька перевернула його буття, Йонатану Ноелю було вже за п'ятдесят і він, прокручуючи в пам'яті принаймні двадцятирічний відтинок цілковитої відсутності будь-яких подій, жодним чином не міг розраховувати на те, що з ним може трапитися бодай щось суттєве, крім власної смерті. І це його цілком влаштувало. Бо він не любив подій, а надто ненавидів такі, що порушували внутрішню рівновагу та руйнували загальний життєвий устрій.

Більшість таких подій залишилися, дякувати Богові, далеко позаду, у сивій давнині його дитинства та юності, подій, про які він найліпше взагалі ладен був не згадувати, а якщо й доводи-



лося, то з величезною неохотою: про літній полудень у Шарентоні, десь у липні 1942-го, коли він повертався з риболовлі додому, — того дня була громовиця, а потім ще й дощ після тривалої спеки. Він зняв черевики й крокував босими ногами по теплому мокрому асфальту, чалапав по калюжах — несказанне задоволення... — отже, він повернувся додому з риболовлі, забіг на кухню з надією застати там матір біля плити, але матері там уже не було, залишився тільки її фартух, що висів на спинці стільця. «Матері немає, — сказав батько, — їй довелося кудись надовго поїхати». «Її забрали, — сказали сусіди, — спочатку її відвезли до Велодром д'Іверу, а потім до табору Дрансі, звідки всіх відправляють на Схід і звідки вже



немає вороття». А Йонатан ніяк не міг збагнути цієї події, вона його зовсім збентежила, а кілька днів по тому зник і батько, і Йонатан разом з молодшою сестрою опинилися в потягові, який прямував на Південь, чужі чоловіки вели їх глупої ночі через якісь луки, тягнули просікою, потім знову посадили на потяг, що їхав на Південь, далеко, неймовірно далеко, і дядько, якого вони досі ніколи не бачили, зустрів їх у Кавальйоні і привіз на свою ферму поблизу поселення Пюже в долині Дюранс, де й переховував їх до закінчення війни. Потім вони повинні були працювати в полі.

На початку п'ятдесятих, коли Йонатан уже почав отримувати задоволення від роботи в сільському господарстві, дядько поставив вимогу,



щоб він завербувався на службу до війська, і Йонатан покійрно погодився аж на трирічний термін. Перший рік він був зайнятий виключно тим, що звикав до мінливостей казарменого життя. На другий рік його було відправлено до Індокитаю. Більшу частину третього року він провів у шпиталі з вогнепальним пораненням стопи та ноги, а також з амебною дизентерією. Коли весною 1945-го він повернувся до Пюже, його сестри там уже не було, вона буцімто виїхала до Канади. Дядько закомандував, щоб Йонатан невідкладно одружився, а саме з дівчиною на ймення Марі Бакуш із сусіднього селища Лорі, і Йонатан, який дівчину ніколи у вічі не бачив, слухняно зробив, як йому веліли, і зробив це навіть залюбки, бо він, хоч і



мав лише приблизну уяву про шлюб, сподівався знайти в ньому нарешті той стан монотонного спокою й одноманітності, що був єдиним, чого він прагнув. Однак чотири місяці по тому Марі народила хлопчика і тієї ж таки осені втекла з Марселя з одним туніським торговцем овочами...

З усіх цих подій Йонатан Ноель зробив висновок, що людям довіри немає і що, тільки тримаючись від них подалі, можна жити спокійно. Ставши до того ж посміховиськом для цілого села, яке дошкуляло йому не так клинами, як спричиненою ними загальною увагою, він уперше у своєму житті прийняв самотійне рішення: пішов до «Кредит Агріколь», забрав свої заощадження, склав валізу й подався до Парижа.